

Jak psát seminární práci

Text je koncipován jako pokyny pro BP a DP, nicméně je možné ho aplikovat i na seminární práci, zejména co se týče citací.

3 FORMÁLNÍ ÚPRAVA PRÁCE

3.1 Grafická úprava textu

Práce je psána na bílý papír formátu A4 (na výšku) vždy po jedné straně papíru s patkovým typem písma (např. Times New Roman). Pro údaje v tabulkách a popisky v grafech je možné použít i jiný druh písma včetně bezpatkových (například Arial). Velikost písma 11 nebo 12 bodů, řádkování v rozmezí 1,0 až (max.) 1,5. V celém textu musí být dodržena **jednotná grafická úprava**.

Úprava okraje listu: horní okraj stránky 30 mm, dolní okraj stránky 25 mm, levý okraj 35 mm, pravý okraj 20 mm. Text zarovnan na oba okraje (do bloku).

Stránky se čísly **arabskými číslicemi dole uprostřed**. Titulní strana, bibliografické identifikace, abstrakt, prohlášení a poděkování se nečíslují, ale započítávají se do pořadí stránek. Obsah tedy například začíná stránkou 7. V případě, že by číslo stránky narušilo obrázek, není třeba číslo uvádět, stránka se však započítává do průběžných čísel. Přílohy se jako stránky nečíslují (poslední číslovanou stranou je seznam příloh).

Každou kapitolu začínáme na nové stránce (v případě oboustranného tisku na novém listu papíru, tj. na liché stránce). **Názvy kapitol** se uvádějí na samostatných řádcích velikostí písma 14, tučně velkými písmeny, a nepíše se za nimi tečka. V názvu kapitol se nepoužívají zkratky (běžně neznámé v geografii a kartografii). **Podkapitoly** se píší velikostí písma 14 tučně malými písmeny, další nižší úrovně se píší velikostí písma 12 tučně malými písmeny. Pro číslování kapitol se používá desetinné členění:

1 NÁZEV KAPITOLY

1.1 Podkapitola

1.1.1 Oddíl

Nový odstavec se odděluje další **mezerou** (6 b.). Použije-li se v textu zkratk, musí být tyto zkratky vysvětleny u prvního odkazu zkratk (v závorce, případně poznámkou pod čarou, jde-li o složitější vysvětlení pojmu či zkratk). Doporučuje se uvést zkratky či značky a jejich vysvětlení na zvláštní příloze práce.

3.2 Psaní vlastního textu

Bakalářskou (diplomovou) práci píšeme v odborném literárním slohu. Autor práce odpovídá za odbornou úroveň práce, jazykovou úpravu (psaní správnou češtinou) i technické provedení přepsání práce z rukopisu včetně „překlepů“. Využijte možnosti textových editorů – Styl, Kontrola pravopisu, Zarovnávání do bloku. Pro odlišení a zvýraznění (či potlačení) části textu lze využít různé druhy písma – *kurzívu*, **tučné**, případně podtržené písmo apod.

Odstavce nemají být ani příliš dlouhé, ani příliš krátké, zpravidla 5 až 15 řádků. Mají vždy obsahovat ucelenou myšlenku. Začátek odstavce výrazně odlišujeme **odrážkou** od levého okraje řádku. Věty píšeme pokud možno krátké a správnou češtinou. Na celém textu bakalářské (diplomové) práce se pozná, byl-li úkol zpracováván průběžně nebo nárazově či nakvap.

3.3 Grafická prezentace

Bakalářské a diplomové práce z geografie a kartografie jsou charakteristické četnými grafickými výstupy včetně tabulek. Grafické části práce provádíme v jednotné koncepci a jednotně je též popisujeme. Obrázky, mapky, kratší tabulky nebo přehledy zpravidla zalamujeme do textu příslušných kapitol. Takto umístěné příznivě oživují text. Naopak delší série grafických či tabelárních prezentací činí vlastní text nepřehledným. Vícestránkové tabulky, grafy, mapy apod. zařazujeme zpravidla až do příloh za seznam vyobrazení a příloh. Pod pojmem obrázky rozumíme grafy, mapky, mapové náčrty, fotografie, profily, řezy, blokdigramy, schémata apod.

Obrázky číslujeme průběžně v celé práci (nikoliv vždy od jedničky v každé kapitole), stejně tak tabulky a následně přílohy. Pro označování užíváme jednotné zkratky Obr. (psáno pod obrázkem), Tab. (psáno nad tabulkou), resp. Příl. (psáno vpravo nahoře), tedy Obr. 1, Obr. 2, Tab. 7, Příl. 1

Volné přílohy (např. mapy) se označují jako Příl. (vpravo nahoře) s průběžným číslováním s přílohami vyvázanými na konci textu. Vpravo dole musí být uveden následující popis: *autor, GÚ PŘF MU, Brno a rok.*

Název obrázku, tabulky a mapy musí být stručný, jasný a výstižný, musí obsahovat formulování hlavního řešeného tématu, rozsah území a časový údaj. Není-li autorem grafické prezentace autor bakalářské (diplomové) práce, pak musí být v závorce uveden ještě pramen (viz kap. 3.4).

Kompoziční náležitosti grafických výstupů, jako jsou název, měřítko, stupnice, legenda, směrovka, tiráž apod., doporučujeme zpracovat podle poznatků z kartografických přednášek a cvičení.

3.4 Citace a odkazy v textu (tzv. Harvardský systém)

U **doslovné citace v textu** práce, odvolání a odkazu na nějaký titul v textu, u obrázku, tabulky, přílohy apod. je nutné uvést autora (kapitálky), rok vydání a stranu, případně pramen (příkl. 1, 2 a 3). Odkaz na literaturu se uvádí i u celých odstavců a statí, které diplomant volně přepracoval podle publikovaných pramenů nebo ke kterým zaujímá kritické stanovisko. Všeobecný odkaz na určitou práci neobsahuje stranu (příkl. 4).

Všechny v bakalářské (diplomové) práci citované tituly musí být uvedeny v seznamu použité literatury na konci práce – viz kap. 4.

Příkl. 1: doslovný citovaný text

„Mapový znak je možno vymedziť (charakterizovať, definovať) jako dvojrozmernú grafickú jednotku, ktorá má nejakú formu (podobu, výzor), má (zastupuje) nejaký dohodnutý význam (pojmem) a má konkrétnu polohu (lokalizáciu) v mape.“ (PRAVDA, 1990, s. 33)

Pozn. Citace zvláště definic z titulů psaných v cizích jazycích (např. angličtině, němčině) doporučujeme psát v původním znění, protože překlad diplomanta nemusí být vždy spolehlivý. Doslovná citace se uvádí v uvozovkách nebo kurzívou.

Příkl. 2: odvolání, resp. odkaz na literaturu v textu

Podle Netopila (1981, s. 140–142) se obdobím malých vodností či malých průtoků rozumí doba, kdy průtoky klesnou na hodnoty výrazně nižší, nežli je normál.

nebo

Obdobím malých vodností či malých průtoků se rozumí doba, kdy průtoky klesnou na hodnoty výrazně nižší nežli je normál (NETOPIL, 1981, s. 140–142).

Pozn. U druhé varianty uvádíme odkaz před tečkou! (týká se věty, ve které je odkaz uveden)

Příkl. 3: u obrázků, mapek, tabulek, příloh apod. za jejich pořadovým číslem a názvem uvádíme v závorce pramen

(převzato: VOŽENÍLEK, 1992, s. 18) nebo (podle: ...), (upraveno podle: ...), (sestaveno podle: ...) apod.

Příkl. 4: všeobecná citace

O vlastnostech hornin a jejich úloze při vzniku georeliéfu píše podrobně Demek (1987).

Příkl. 5: sekundární citování – přebíráte citaci z jiného zdroje

Určování výšek povodní podle Bradáče mělo dát vzniknout rčení: “Když voda k Bradáčovým vousům dosahuje, tu ona Pražanům až pod krk jde, a když Bradáčovi do huby teče, tu je z bytů vyhání.” (KROLMUS, 1845 in BRÁZDIL a kol., 2005, s. 146 a v soupisu lit. bude BRÁZDIL....)

Pozn. Sekundárních citací by mělo být v textu minimum, vždy se snažte dohledat primární zdroj (zejména důležité pro wikipedii a podobné zdroje).

Další příklady citování:

více prací jednoho autora: (ZUKIN, 1998, 2010)

více než tři autoři (KRATOCHVÍL a kol., 2011)

Pokud není uveden odkaz či odvolání na nějaký titul, považuje se příslušná část bakalářské (diplomové) práce za původní text diplomanta. Na všechny části bakalářské (diplomové) práce, přebírané a přepracované podle literárních i elektronických podkladů i původní části diplomantovy, se vztahuje **zákon č. 121/2000 Sb.** o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (**autorský zákon**).

4 BIBLIOGRAFICKÉ CITACE

Jasně oddělení vlastních myšlenek od převzatých je záležitostí vědecké etiky, dodržení autorských práv a odborné úrovně autora. Bibliografická citace je souhrn údajů o citovaném dokumentu umožňující jeho jednoznačnou identifikaci. Odkazem na citace se rozumí odvolání v textu na citaci, uvedenou na jiném místě. Všechny citované tituly uvádíme v samostatném seznamu použité literatury na konci práce. V bibliografické citaci zaznamenané údaje musejí odkazovat na ten **exemplář dokumentu, který byl viděn nebo užíván při citování!**

To, jakým způsobem se mají uvádět jednotlivé bibliografické citace, je popsáno v manuálu „Metodika tvorby bibliografických citací“ (KRATOCHVÍL a kol., 2011).

4. 1 Základní ukázky bibliografických citací v závěrečných pracích Geografického ústavu, pokud používáme Harvardský systém

Tištěná monografie

HALÁS, M., BRYCHTOVÁ, Š., FŇUKAL, M. (2013): Základy humánní geografie 1: Geografie obyvatelstva a sídel. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 101 s.

BRÁZDIL, R., KOTYZA, O., DOBROVOLNÝ, P., ŘEZNÍČKOVÁ, L., VALÁŠEK, H. (2013): Climate of the sixteenth century in the Czech Lands. Masarykova univerzita, Brno, 285 s.

HERBER, V. ed. (2012): Fyzickogeografický sborník 10. Masarykova univerzita, Brno, 126 s.

BEVEN, K. J. (2011): Rainfall-Runoff Modelling: The Primer. Wiley-Blackwell, Hoboken, xxix + 457 s. <http://site.ebrary.com/lib/masaryk/Doc?id=10540959> (17. 2. 2014)

Pozn. kniha vyšla v tištěné podobě, ale je dostupná též jako e-book

DOBROVOLNÝ, P. a kol. (2012): Klima Brna. Víceúrovňová analýza městského klimatu. Masarykova univerzita, Brno, 200 s.

Pozn. © Petr Dobrovolný a kolektiv

KREJČI, M. (2013): Environmentální dějiny Táborska. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Brno, 89 s.

SHOCART (2002): Šumava: Železnorudsko, Povydrří, Churáňov. Turistická mapa 1:50 000. ShoCart, Vizovice.

PTÁČEK, J. red. (2012): Školní atlas světa. 2. vydání. Kartografie, Praha, 176 s.

Kapitola v knize

MARCOU, G. (1993): New tendencies of local government development in Europe. In: BENNET, R. J. ed.: Local government in the new Europe. Belhaven Press, London, New York, s. 51–66.

Článek v tištěném časopise

HORÁK, J., IVAN, I., NÁVRATOVÁ, M., ARDIELLI, J. (2013): Vyhledávání českých měst uživateli Google. Geografie, 118, č. 3, s. 284–307.

SIWEK, T., BOGDOVÁ, K. (2007): České kulturně-historické regiony ve vědomí svých obyvatel. Sociologický časopis, č. 5, s. 1039–1053.

GLASSHEIM, E. (2007): Most, the Town that Moved: Coal, Communists and the ‘Gipsy Question’ in Post-War Czechoslovakia. Environment and History, 13, č. 4, s. 447–476. doi: 10.3197/096734007X243168

Pozn. článek vyšel v tištěné podobě, ale je též dostupný v elektronické podobě (doi)

Citace příspěvku v tištěném sborníku

SPONER, M. (1998): Evropská měnová integrace. In: Sborník prací Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Masarykova univerzita, Brno, 2, s. 89–114.

RIEZNER, J. (2003): Agriculture and cultural landscape over centuries: a case study from the Jeseníky Mts. foothills, Czech Republic. In: JELEČEK, L., CHROMÝ, P., JANŮ, H., MIŠKOVSKÝ, J., UHLÍŘOVÁ, L. eds.: Dealing with diversity. Karlova univerzita, Praha, s. 284–288.

HYNEK, A., SKOUPÝ, M. (2013): Paragenetické komplexy krajiny podle F. N. Milkova. In: HERBER, V. ed.: Fyzickogeografický sborník 11. Masarykova univerzita, Brno, s. 72–77.

Elektronické zdroje:

ČSÚ (©2013): MOS – Městská a obecní statistika, <http://vdb.czso.cz/mos/> (4. 7. 2014)

BRINEY, A. (2014): Dams and Reservoirs. Overview of Dams and Reservoirs, <http://geography.about.com/od/waterandice/a/damsreservoirs.htm> (20. 2. 2014)

KONEČNÝ, M., KAPLAN, V., KEPRTOVÁ, K., PODHRÁZSKÝ, Z., STACHOŇ, Z., TAJOVSKÁ, K. (2005): Kartografie a geoinformatika, <http://oldgeogr.muni.cz/ucebnice/kartografie/> (1. 2. 2014)

ŠANTRŮČKOVÁ, M. (2012): Ideje a inspirace vzniku a tvorby krajinářských parků. Klaudyán, 8-9, č. 1, s. 43–52, http://www.klaudyán.cz/dwnl/2011201201/03_Santruckova.pdf (19. 2. 2014)

SPIR NETMONITOR (2011): Výzkum sociodemografie návštěvníků internetu v České republice, http://www.netmonitor.cz/sites/default/files/vvnetmon/2011_06_total.pdf (10. 8. 2011)

Pozn. vzor pro citování elektronických zdrojů

autor (rok): název, webová stránka (datum citace)

autor – fyzická osoba nebo korporace odpovědná za obsah dokumentu

rok – rok publikování, copyright, datum aktualizace, pokud není uvedeno, uveďte se rok, kdy byl zdroj citován [2014]

název – z hlavního názvu na stránce, z názvu v hlavičce webu, z jiného významného místa na webové stránce

webová stránka – nepoužívat zkracovače URL

DOPORUČUJEME

BIERNÁTOVÁ, O., SKŮPA, J. (2011): Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011, <http://www.citace.com/soubory/csniso690-interpretace.pdf> (30. 9. 2014)

ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ, J. (1999): Jak napsat odborný text. LEDA, Praha, 255 s.

FILKA, J. (2002): Metodika tvorby diplomové práce. Knihař, Brno, 224 s.

JAZYKOVÁ PORADNA ÚJČ AV ČR (©2008–2014): Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/> (30. 9. 2014)

KRATOCHVÍL, J., SEJK, P., ELIÁŠOVÁ, V., STEHLÍK, M. (2011): Metodika tvorby bibliografických citací, http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps11/metodika/web/ebook_citace_2011.html (20. 9. 2014)

LEICHMANN, J. (2014): Pokyny pro vypracování bakalářských, diplomových a rigorózních prací na Přírodovědecké fakultě MU. Opatření děkana č. 5/2014, <http://www.sci.muni.cz/NW/predpisy/od/OD-2014-05.pdf> (4. 9. 2014)

PRAVDOVÁ, M., SVOBODOVÁ, I. eds. (2014): Akademická příručka českého jazyka. Academia, Praha, 536 s.